

Vrednovanje u nastavi biologije Preuzeto iz Metodickog priručnika – Škola za život

U predmetu Biologija primjenjuju se dva elementa vrednovanja:

- usvojenost prirodoslovnih koncepata
- prirodoznanstvene vještine.

Usvojenost prirodoznanstvenih koncepata obuhvaća znanja svih kognitivnih razina koja je učenik stekao u skladu s odgojno-obrazovnim ishodima definiranim u kurikulumu. U sklopu te sastavnice vrednuje se poznavanje temeljnih pojmova i stručnoga nazivlja, razumijevanje pojava i procesa, uz objašnjavanje međuodnosa i uzročno-posljedičnih veza u živome svijetu te kompleksne međuovisnosti žive i nežive prirode, primjena znanja i rješavanje problemskih zadataka s pomoću usvojenoga znanja.

U elementu **prirodoznanstvene vještine** vrednuju se vještine i sposobnosti koje je učenik stekao te praktična primjena teoretskoga znanja, ili praćenjem njegovih aktivnosti i/ili rezultata tih aktivnosti. To mogu biti praktični radovi, prezentacije, referati, plakati, seminarski radovi, kao i prikazi rezultata radova, istraživanja, zaključaka i sl.

Prema definiranim odgojno-obrazovnim ishodima, vrednuju se postupci i procesi pri istraživanju, sposobnosti učenika da prikaže dostupne podatke o nekoj pojavi ili procesu, da raspravi nešto s različitih gledišta, smisleno raščlani problem, prikaže međuodnose u sklopu pojave, riješi postavljeni problem na temelju uvježbanih modela ili uoči pogreške i predloži vlastita rješenja.

Uz brojčane ocjene jednako važan dio vrednovanja su i bilješke kojima učitelj redovito opisuje i prati napredovanje učenika. One su povratna informacija učeniku, roditelju i samomu učitelju o svim aktivnostima učenika, razvoju stavova, procesima učenja, kreativnome i samostalnome mišljenju, suradnji i radu u paru i/ili skupini, donošenju valjanih odluka, među vršnjačkome vrednovanju i samo vrednovanju.

U praćenju učenika potrebno je pozornost usmjeriti na elemente generičkih kompetencija definiranih Okvirom nacionalnoga kurikuluma koji se vrednuju u učenika, a to su:

1. **odgovornost** (učenik ispunjava svoje obveze i izvršava zadatke, iskorištava vrijeme na satu za rad i učenje, zadaće i radove u skladu s dogovorom, poštuje rokove, preuzima odgovornost za vlastito učenje i ponašanje u školskome okruženju)
2. **samoinicijativnost i samoregulacija** (samostalno uči, rješava zadatke ili provodi aktivnosti, planira, prati i prilagođava vlastito učenje, ispunjava obveze uz minimalne poticaje učitelja, ulaže trud i ustraje u učenju i radu)
3. **komunikacija i suradnja** (prikadno komunicira i uspješno surađuje s drugim učenicima i učiteljem).

Zaključna ocjena izriče se brojkom i riječju (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5). Ona treba biti temeljena na što više vjerodostojnih, valjanih informacija o učenikovu učenju i napretku te na njegovim rezultatima i uradcima tijekom cijele školske

godine. Zaključna (pr)ocjena za svakoga učenika treba odgovarati usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda i očekivanja zadanih kurikulumskim dokumentima, ali ne mora biti jednaka aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena. U zaključnoj ocjeni jednak udio čine ocjene iz oba elementa vrednovanja (usvojenost znanja i prirodosnaštvene vještine), uzimajući u obzir i bilješke o napredovanju učenika u realizaciji zadanih ishoda.

PRIMJERI NAČINA VREDNOVANJA UZ SVA TRI PRISTUPA VREDNOVANJU

FORMATIVNO VREDNOVANJE

Opisne ocjene (npr. samostalnost u radu, kognitivne kompetencije) ili broj bodova (npr. osvojeni bodovi na listiću, broj bodova iz rubrika, broj kvačica/plusića s popisa za provjeru) - upisuju se u imeniku u rubriku bilježaka.

Ne rezultira brojčanom ocjenom (1 – 5) u ocjenskoj rešetki.

Vrednovanje **ZA učenje** tijekom procesa učenja – **procjena učitelja** temeljem koje učenici i roditelji dobivaju povratnu informaciju o tijeku i uspješnosti procesa učenja i smjernice za nastavak što uspješnijeg procesa učenja

- razgovor, pitanja i odgovori
- rasprava - vrednuju se izneseni argumenti
- riješenost nastavnih listića
- rezultati online kviza
- procjenjivanje rada na tekstu ili online sadržaju
- vrednovanje prema dogovorenim kriterijima
 - izrađenog modela i/ili crteža
 - zaključaka provedenog promatranja
 - izvedbe pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu
 - izvješća o provedenom istraživanju
 - konceptualne i/ili umne mape ili drugog grafičkog organizatora znanja
 - mape učenja (portfolio učenika)
 - kraće pisane ili on-line provjere znanja
 - sudjelovanja u igri za učenje
 - sudjelovanja u igri uloga
- refleksije

Vrednovanje **KAO učenje** tijekom procesa učenja – **procjena učenika** o vlastitom učenju, strategijama učenja, rezultatima učenja i kvaliteti naučenog što jednako onda mogu primijeniti i na vrednovanje drugih (vršnjačko vrednovanje)

- osvrt na izrađenu mapu učenja (portfolio učenika)
- izrada dnevnika učenja (prema uputama učitelja)
- rješavanje zadataka iz zbirki ili s dostupnih internetskih stranica
- samo vrednovanje u domaćem i/ili školskom radu
- samo vrednovanje grupnih projekata
- vršnjačko vrednovanje

Potreban pribor

Za nastavu biologije preporuča se velika i deblja bilježnica sa crtama, drvene bojice, ravnalo ili trokutić, kalkulator i pribor za pisanje. Pribor dobiven u kutiji s radnom bilježnicom uglavnom je namijenjen radu kod kuće ili u slučaju on line (zoom) nastave.

Ponašanje u učionici

Učionica biologije specijalizirana je za praktičnu nastavu. U učionici se nalazi mnogo posebne opreme i živi kutić. Učenicima se savjetuje oprezno i polagano kretanje kroz učionicu pri ulasku i pri radu u učionici. Učenicima je zabranjeno diranje bilo kakve opreme bez prethodne dozvole učitelja.

Konzultacije s roditeljima i učenicima

Ukoliko učenici trebaju bilo kakvu konzultaciju, svoje pitanje učitelju mogu postaviti u školi tijekom nastave ili preko Teams platforme. Konzultacije za roditelje odvijaju se prema potrebi, po rasporedu individualnih razgovora i uz prethodni dogovor s razrednikom.